

El Noguer

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes Mas el Noguer s/n (08506 Calldetenes)
Emplaçament Crt. BV-5202 cap a Sant Julià, al km. 0,5, cal agafar el camí a l'esquerra

Coordenades:

Latitud: 41.92838
Longitud: 2.30645
UTM Est (X): 442497
UTM Nord (Y): 4642057

Classificació

Número de fitxa 08037 - 48
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XI-XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Sí; IPA núm.62. ACCN:22550
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00031
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dt., 10/10/2006 - 02:00

Descripció

Edifici de planta rectangular cobert a dues aigües amb el carener paral·lel a la façana. Es tracta d'una construcció aixecada en mur de mamposteria irregular, amb restes d'arrebossat exterior en ciment sense pintar. És de planta baixa i primer pis. La façana principal es troba orientada a migdia. L'accés es realitza mitjançant un portal adintel·lat ubicat actualment al centre de la façana. Cal pensar que el sector de ponent de la casa eren les antigues corts adossades a la casa principal, i que actualment han estat rehabilitades i integrades a l'edifici principal. És per aquest motiu que antigament el portal devia caure a l'extrem de ponent de la façana principal, i actualment cau al centre. Al primer pis s'obren un seguit de finestres emmarcades amb carreus quadrangulars més ben tallats. Cal pensar que en un moment d'ampliació de la casa, el primer pis sobre les corts fou integrat a la casa principal, obrint una eixida, tal i com s'aprecia a les fotografies antigues. Posteriorment aquesta eixida fou suprimida, i s'obriren finestres quadrangulars. Les façanes de ponent, llevant i migdia s'obren amb algunes finestres al primer pis. A llevant de la casa s'adossa un cobert amb teulada inclinada de moderna factura. A l'interior de la casa, destaca l'existència d'una antiga cuina que s'ha mantingut en la seva forma històrica original, conservant la gran xemeneia al centre, i un forn de pa.

Observacions:

Al trobar-se ubicada al davant de l'església de Sant Martí de Riudeperes, la casa fou durant molt temps una mena d'hostal on es feien pans i coques per Nadal, i on la gent acostumava a anar a jugar a les cartes i a fer el tast de vins a la sortida de missa. Aquesta activitat va ser abandonada a la dècada del 1970.

Història

Cal pensar que els orígens del mas el Noguer es remunten fàcilment als segles XI-XII, malgrat que la presència de la família no està documentada fins al darrer terç del segle XIII. La consolidació de la casa va començar a principis del segle XIV. El 1303 Ferrer de Sauleda venia a Pere de Noguer una trilla que dit Sauleda posseïa en dita parròquia, prop de la sagrera de Sant Martí, sota domini de Sant Julià de Vilatorrada. L'expansió de les propietats de la casa es va produir a partir del 1308 amb Arnau de Noguer. L'any 1317 comprava a Galceran Espanyol les terres que tenia a Molfulleda i a un lloc anomenat Tolosa, que sumaven una gran quantitat de patrimoni. (VILAMALA, 2002: 106) El 1328 un cabaler de la família Noguer era establert a Vic, i el 1314 els Noguer van llegar al seu fill Pere, amb motiu del seu casament, el mas i totes les propietats, que es trobaven sota el domini de la pabordia de febrer de la catedral de Vic. El 1349 Arnau s'havia casat amb Guillema, i Bernat de Planes amb una de les germanes d'Arnau Noguer. (VILAMALA, 2002: 106) El seu fill, Bernat de Noguer, va continuar la línia ascendent de la casa. El 1353 va prendre possessió d'unes terres unides a la sagrera de Sant Martí, i el 1366 va incorporar noves terres procedents del mas Font. Entre el 1381 i el 1386 van incorporar noves terres, entre d'altres el mas Coma. (VILAMALA, 2002: 106) L'evolució general va ser la d'ampliar i mantenir només possessions al llarg del segle XV. A principis el segle XVI, l'herència va passar a mans d'una pubilla, que es va casar amb Bernat de Vilanova. L'edifici que s'observa possiblement té els orígens en un moment posterior, possiblement és producte d'una renovació de les estructures al segle XVII. Malgrat que es desconeix el procediment, segons informació oral procedent dels actuals propietaris, aquests asseguren que la casa va passar a ser una masoveria d'Altarriba. La família propietària actual són els antics masovers que van adquirir la propietat passada la Guerra Civil Espanyola (1936-1939).

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes GINEBRA I MOLINS, R. (1996) Economia i societat a la Catalunya interior als inicis de la Baixa Edat Mitjana. Vic. 1230-1233. Tesi doctoral inèdita. VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

